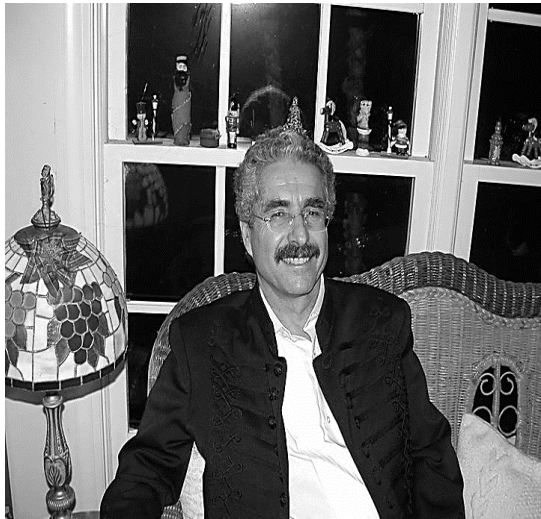


PfS TIBOLD SZABINA

Tibold Makk László

1947. augusztus 8. – 2022. január 11.



Laci csendesen, szerényen megmaradt a háttérben, mint szótlan partner, a Miskolci Bölcsész Egyesület több mint 32 éves erőfeszítő munkáját segítve ott, ahol a legnagyobb szükség volt rá, anyailag és szellemileg. Lelkesítette a magyarságtudomány, s gépészmérnöki végzettsége ellenére vonzotta a bölcsesetek fénye.

Világlátott ember volt, rengeteget utazott, s minden új földrészen, országban a kultúrák ősiségét kereste és legnagyobb csodálatára mindenhol felfedezte a magyarság gyökereit. Munkája miatt ideje nem volt írásra, de a fényképezőgép mindig kezénél volt. Csodálatos felvételeket készített, már fiatalemberként művészi szemmel fedezte fel a tájakban rejlő szépséget, s kompozíciói emelkedett lélekről vallottak. Segíteni akart a Bölcsész Egyesület ősmagyarkutató munkáját,

mert megmozdult benne a felismerés, hogy sokkal több van a magyarság múltjában és kultúrájában, mint azt a „main stream hystorical elit allow the word, but foremost the Hungarian Nation to see...”

Sokat hallottam ezt a mondatot elhangzani szájából beszélgetései közben, amikor amerikai barátainak, ismerőseinek megpróbálta elmondani a magyarság lényegét, mint a kultúra kútfőjét a világban. Meglepően nem nevettek ki, sőt érdeklődéssel hallgatták, kíváncsian várták és csodálattal szemlélték gyönyörű képeit az Oroszország, Szibéria és Ukrajna területén készített Szkíta aranytárgyakról, elmagyarázva a magyarok és szkíták kapcsolatát. Külön utat tett meg, sem pénzt, sem fáradságot, sem veszélyt nem kímélve, egy tanár ismerőse kedvéért Oroszországból Ukrajnába, hogy egy bizonyos ott rejlő tárgyat neki lefényképezzen. Ezt a nemes gesztust nem értékelte az, akiért tette, de azt mondta, hogy valójában az ő élménye volt, s amit talált, minden képzeletet fölülmúlt. László nemes és nagyvonalú volt.

A csodálatos szkíta aranytárgyakról készített képeiből, mely felvételeket kifejezetten a Bölcsész Egyesület számára csinált, egy gyönyörű kiállítási sorozatot rakott össze. A kiválasztott képeket felnagyíttatta és kemény formátumba helyeztette, mely csodálatos anyagból a Bölcsész Egyesület egyedülálló kiállítást rendezhetett. A kiállítás anyagát a felújított edelényi

L'Huillier-Coburg kastély lovagtermében tettük ki, minden kép magyarázattal ellátva, gazdagon feltöltötte a hatalmas termet. Nagyon sokat dolgoztunk rajta mindannyian. Gyönyörű volt... Eredeti megállapodás alapján állandó kiállítása lett volna a Kastélynak. Sajnos, mint legtöbb szépet és jót, az Edelényiek nem értékelték ezt a csodálatos kulturális gazdagságot és tönkretették a kiállítást. Alig tudtuk Édesanyámmal visszaszerezni a képeket és egyéb kiállítási tárgyakat, pár textília a kiállítás anyagából el is tűnt. A képek sorsa tovább durvult, önkényes kezekbe került és velük valaki más járta az országot sajátjának minősítve őket. Végül is nagyon kevés maradt meg belőlük, mindannyiunk szívfájdalmára.

Nehéz jót tenni, amikor legtöbb embert az ego és önérdek vezérel. Olyan családba születtem, olyan társhoz kapcsoltam az életem, akik természetesen az ősi közösségi törvények szerint éltek, vagyis emberségesen, nagyvonalúan. László nagyvonalúságát mutatja fényesen, hogy bár nagyon fájt a szívének szeretettel készített munkájának embertelen kezelése, mégis azt mondta: „Legalább volt egy pillanat, amikor sokan gyönyörködtek és felébredhettek látásuktól.” Meg kell jegyezni, hogy László felismerése és kiállítása évekkal megelőzte a Nemzeti Múzeumban látott nagyszabású Szkíta Arany kiállítást és legalább olyan szép és gazdag volt.

László a Bölcsész Egyesületet minden vészszaknyárnál megsegítette. Amikor kirúgták az egyesületet a második székházukból is undorító módon, a Diósgyőri Vár alatt, gyönyörű, méltó környezetben. Laci azonnal adományozott az épület felújításához. Ő

és sokan mások társadalmi munkában is megsegítették az Egyesületet, s ez a szépen renovált és kiegészített épület 10 évig adott otthont az Egyesületnek. Sajnos, a 10 éves szerződés lejártá után a tiszteletes úr olyan nevetségesen magas bérleti díjat kért, amit nem bírtak megfizetni. A városi Önkormányzat és Kriza Ákos akkori polgármester jött az Egyesület segítségére és megkapták a Batthyány kúriát egy öt éves szerződéssel székháznak. Ez az épület is lepusztult állapotban volt, kívül, belül renoválásra várt, az internetet be kellett vezetni, minden szolgáltatást helyreállítani, mert semmi nem működött. Fürdőszobákat, konyhát építeni, stb., hogy egyáltalán be lehessen költözni. László segítette itt is anyagilag a felújításokat, szívügye volt a Bölcsész Egyesület sorsa, hiszen mindenki, akit szeretett hozzáfogódott és mindent, amit tisztelt tudásban, a Bölcsész Egyesület reprezentálta számára.

1947-ben született, nehéz időszakban. Édesapja az utolsó Tibold gróf volt, akinek a nevét édesanyja megváltoztatta, hogy a grófi címe ne legyen politikailag hátrányára. Az édesanyjuk Makk Piroska testvére, a fiúk nagybátyja, örökbe fogadta a két Tibold fiút, apósomat és öccsét, s a nevüket Tiboldról Makk-ra változtatták. Lászlót ez mindig bántotta, s röviddel miután összeházasodtunk, visszavette a Tibold családi nevét. Nem a grófi címért, hanem a 'rendért', hiszen nem volt az apja „zabigyerek”.

A névváltoztatás ellenére az apósomnak nem volt könnyű az új kommunista rendszer alatt, az ÁVÓ a sarkában volt állandóan. Részt vett az 56-os forradalomban, mely eseményekre a 9 éves László élénken emlékezett. Ő is kint

volt az utcán és mesélte, hogy kövekkel dobálta a benyomuló orosz tankokat. A forradalom leverése után azonnal menekülniük kellett. A család a hátsó ablakon ugrott ki és menekült le a földeken egy várakozó teherautóhoz, mialatt az AVÓ emberei az első ajtón törtek be a lakásba. Szerencsénk volt, elérték a teherautót és többedmagukkal ponyvák alatt bújtak meg, majd az ausztriai határ közelében kiszállították őket és gyalog, rettegve folytatták az utat az Andau híd felé. Libasorban mentek és Lacit állították a sor végére pajzsként, remélve, hogy az oroszok, ha meglátják őket, gyermekbe nem lőnek. Laci ezt természetesnek vette és tudatosan védte a kis csapatot. Amikor nekem ezt ő elmesélte, rosszul voltam. Nem tudom milyen szülők képesek ezt megtenni a gyermekükkel, de persze ilyen helyzetet én nem éltem meg...

László egész élte tartalmas volt. Nagyon sokat dolgozott és a kreativitását építésben élte ki. Amire rátette a kezét, átvarázsolódott. Szerette és értékelte a szépet. Imádta a természetet, a növényeket és állatokat, az ásványokat és a vizeket. Atletikus volt, remekül teniszezett, sízett, golfozott, hullámlovagolt. A zenét is nagyon szerette. Minden jó zenét, a klasszikusokat, operákat és Hampó Jóskát leginkább. Amikor már itthon feküdt nagybetegen, még tudatánál volt, kérte Józsit, hogy zongorázzon neki. Azt mondta, a zenéje gyógyító.

Kaliforniában nőtt fel, végezte el tanulmányait. Amikor az egyetemi éveik elkezdődtek, behívót kapott a hadseregbe. Vietnámba vitték. A Jóisten vigyázott rá, mert 2 év után hazajött épen, egészségesen és folytatta tanulmányait, gépészmérnöki diplomát

kapott. Az első munkája diplomája megszerzése után nem gépészethez vezetette, hanem egy nagy építő vállalathoz. Ez a vállalt két másik nagyvállalattal közösen, az alaszakai olajvezetékeken dolgozott. Ide került Laci, Valdez, Alaszkába. 1975öt írtunk és én is itt kötöttem ki mivel a nagybátyám, akit meglátogatni jöttem az USA-ba, szintén ezen a hatalmas projekten dolgozott. Itt ismerkedtünk meg és hat hónappal később egybe keltünk. Lacival az élet soha nem volt unalmas. A változatosság és utazások, jegyében zajlott az életünk. Nagyon szerettük egymást, sokat fel is áldoztunk a szerelem oltárán.

Amikor Laci beteg lett, nem akartam elhinni, hogy gyógyíthatatlan. Az utolsó erejével jött haza hozzám és szeretett hazájába. Amerikában nőtt fel, de mindig büszkén vallotta magyarságát. Szerette a népét, szerette a hazáját. Nem felejtette el nyelvünket és nem beszélte a magyart amerikai akcentussal. Amit László életében tett, lelkéből, szívéből tette. Korrekt ember volt az egyetlen fedhetetlen ember, akivel életemben találkoztam.

** – Mennem kell – szólta a Lélek a Másik Félnak.*

Eljött az időnk, hogy betöltsük küldetésünket.

– Menj csak – válaszolt a Másik Félszelíden...

Majd követlek, megkereslek, te csak hallgass a szívedre.

– Egy kicsit félek – rebegte a Földre készülő Lélek.

Rám találsz, ha messze elsodor az Élet? Honnan tudom majd, hogy te vagy a lelkem hiányzó része?

Hisz nélküled nehéz lesz, nem tudom, ha felismerlek majd téged.

– Tudni fogod, hogy én vagyok, mert megtanulsz majd engem...

Megtanulod a türelmet, az elengedést s hogy feltétel nélkül szeress...

Megtanulod, hogy a harag, féltékenység egyre távolabb sodor tőlem...

Megtanulod a megbocsájtást, alázatot, s hogy ami számít az valójában a Lélek...

Amikor már nem ragaszkodsz, nem vársz el s nem szenvedsz,

Amikor már nem követelsz, nem erőltetsz, mert oly nagy a hited,

Amikor csak emelkedsz egyre feljebb,

Amikor már elfogadod, hogy része vagy egy Isteni tervnek,

Amikor már nem fáj a hiányom, mert egymagadban is érzel engem,

Amikor már nem panaszkodsz s elfogadod a jelent s tudod, hogy valahol miattad létezem,

Akkor majd a semmiből hirtelen megérkezem...

Mert vártál, kértél, kerestél engem.

Majd Ott leszek, mint idegen, kit úgy érzed, ősidők óta ismersz...

Megtudod, hogy én vagyok hisz azt érzed majd: Hazaértem.

Három hétig élt még itthon a szeretetünkben, ápolásunkban és az utolsó reggelének virradásában magához ölelte a Jóisten.

***"...visszajött meghalni, ahhoz kit imádott.

Sírsz fiacskám? Jól van. Ez a haza, látod."

Ábrányi Emil

Légy boldog, Édesem, a Jóistenke szeretetében. Ez a világ szegényebb lett

nélküled, én pedig csak arra várok, hogy újra megölelhesselek...

***Reményik Sándor:

Viszontlátásra Viszontlátásra,
- mondom, és megyek.

Robognak vonatok és életek

- Bennem, legbelül valami remeg.

Mert nem tudom, Sohasem tudhatom:

Szoríthatom-e még

Azt a kezet, amit elengedek.

Viszontlátásra: mondom mégis, mégis.

Viszontlátásra - holnap.

Vagy ha nem holnap, - hát holnapután.

Vagy ha nem akkor - hát majd azután.

És ha aztán sem - talán egy év múlva.

S ha még akkor sem - hát ezer év múlva.

Viszontlátásra a földnek porában,

Viszontlátásra az égi sugárban.

Viszontlátásra a hold udvarán, Vagy a Tejút valamely csillagán

- "Vidám viszontlátásra" mégis, mégis!

*Ismeretlen szerzőtől, f-book

**Az Ábrányi Emil idézetet köszönöm

Schuck Mária Magdolnának, a

***Reményik Sándor verset pedig

Jablonkay Lydiának.

